

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

HAPPINESS FROM HIMAVANTA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	สุนาฏกรรมจากหิมพานต์
โดย	สุรพันธ์ ขวัญแสนสุข
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์วิริญญา ดวงรัตน์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข)

60004216 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : นารีผล, วัตถุภาม, สุขนาฏกรรม, ป่าหิมพานต์

นาย สุรพันธ์ ขวัญแสนสุข: สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
รองศาสตราจารย์ วิริยญา ดวงรัตน์

งานวิทยานิพนธ์ตามหัวข้อเรื่อง “สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคสีอะคริลิก นำเสนอรูปแบบงานจิตรกรรมที่นำสัญลักษณ์จากคติไตรภูมิอย่างนารีผลอันเป็นสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของกามคุณ มาพัฒนาต่อยอดในรูปแบบงานจิตรกรรมไทยประเพณี มีจุดมุ่งหมายเพื่อการแสดงออกทางด้านความคิด อารมณ์ และความรู้สึกผ่านตัวสัญลักษณ์นารีผลและนักสิทธิ์วิทยากรโดยใช้เทคนิคการประกอบสร้างรูปทรงให้เกิดสีสันเลื่อมพราย ละเอียดประณีตสร้างแรงดึงดูดและความน่าหลงใหล สะท้อนคุณลักษณะของวัตถุภามอันเป็นสิ่งที่ละได้ยาก สามารถกระตุ้นเร้าจิตใจและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับการแสดงออกทางรูปร่างซึ่งก่อให้เกิดเหตุแห่งสุขนาฏกรรม อันจะนำมาถึงผลแห่งกามคุณที่ยึดเหนี่ยวรั้งจิตใจอย่างไม่มีวันจบสิ้น

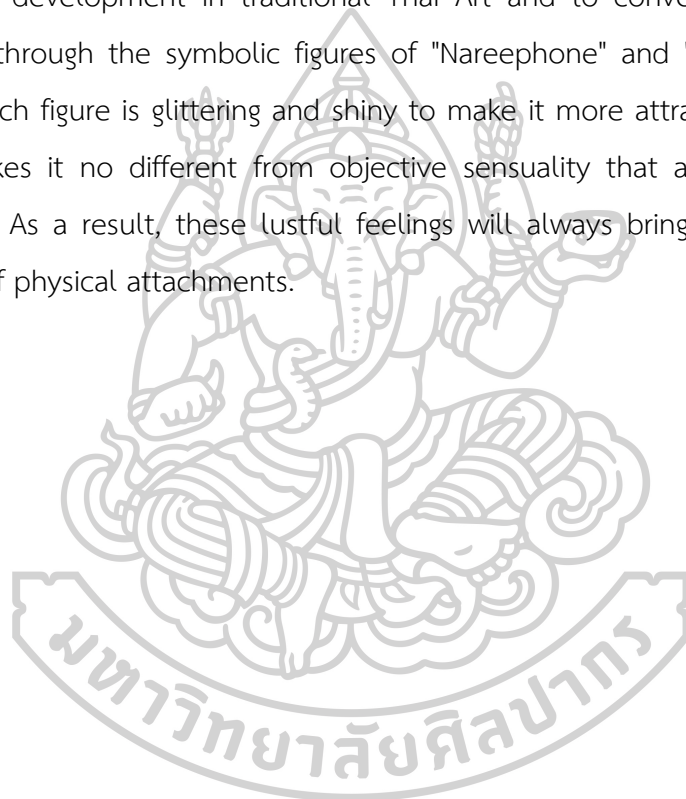

60004216 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Nareephone, Objective sensuality, Happiness, Himavanta

MR. SURAPUN KWANSAENSUK : HAPPINESS FROM HIMAVANTA THESIS
ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR WIRANYA DUANGRAT

The thesis is entitled " Happiness from Himavanta," created with Acrylic paint in a 2-dimensional style. These paintings appropriated the symbolic from "the Three Worlds," such as "Nareephon," which symbolized lustful feelings. The studies aimed for further development in traditional Thai Art and to convey the messages and emotions through the symbolic figures of "Nareephone" and "Sit Wittayatorn." The form of each figure is glittering and shiny to make it more attractive and fascinating, which makes it no different from objective sensuality that are hard to ignore or overcome. As a result, these lustful feelings will always bring people back to the pleasure of physical attachments.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์” เบื้องหลังความสำเร็จ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณบิดา-มารดาผู้ให้กำเนิด ที่คอยสนับสนุนและคอยให้กำลังใจในการดำรงชีวิตและสร้างสรรคงานศิลปะ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิรัชญา ดวงรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณาจารย์ภาควิชาศิลปะไทยทุกท่านที่คอยแนะนำและให้ความรู้ จนการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บรรพบุรุษครูช่างโบราณทุกท่านที่ได้ทิ้งมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่าผ่านงานศิลปะไทยแขนงต่าง ๆ เป็นแบบอย่างให้คนรุ่นหลังที่สนใจได้ชื่นชมจนเกิดการเรียนรู้ ต่อยอด เพื่อให้รอยต่อของงานศิลปะไทยไม่ห่างหายและขาดช่วงไปในยุคสมัยปัจจุบัน

นาย สุรพันธ์ ขวัญแสนสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา	3
แหล่งข้อมูล.....	3
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจ.....	5
อิทธิพลจากงานจิตรกรรมไทย.....	6
อิทธิพลจากธรรมชาติ	12
อิทธิพลจากงานศิลปะแขนงต่าง ๆ.....	16
บทที่ 3 การกำหนดรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์.....	18
การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์	18
ขั้นตอนการประมวลความคิด.....	19
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	20

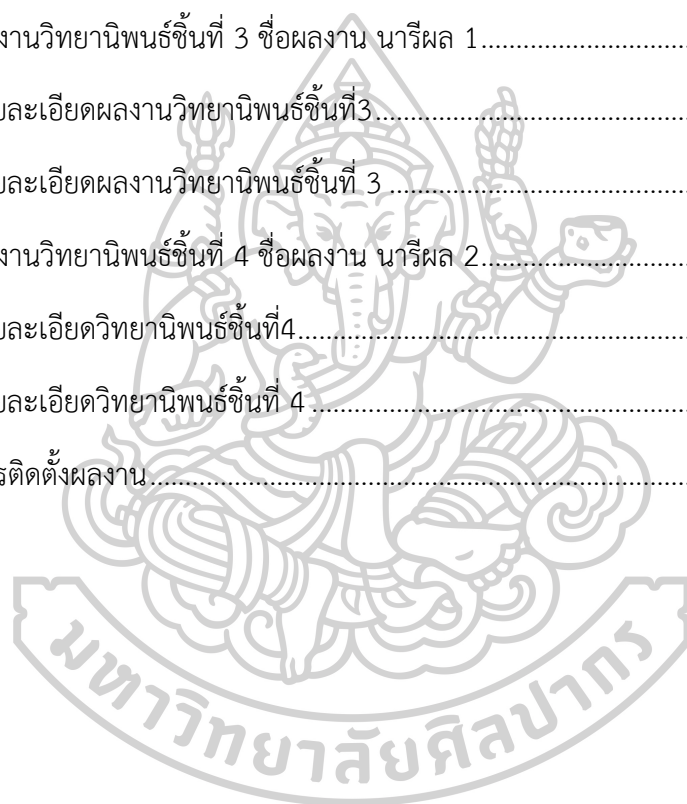
บทที่ 4 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	23
การสร้างสรรค์ผลงานในระยะเริ่มต้น	23
การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	27
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	30
บทที่ 5 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
รายการอ้างอิง	46
ภาคผนวก.....	47
ประวัติผู้เขียน.....	49

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	4
ภาพที่ 2 นารีผล (สมุดภาพไตรภูมิ)	7
ภาพที่ 3 นารีผล (สมุดภาพไตรภูมิ)	8
ภาพที่ 4 นารีผลในลักษณะอุปแต้ม	8
ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ สีโรจน์ พวงบุบผา.....	10
ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ชุศักดิ์ ศรีขวัญ.....	11
ภาพที่ 7 ชื่อภาพ Little Andrena bee sleeping in buttercup flower.....	13
ภาพที่ 8 ชื่อภาพ	13
ภาพที่ 9 ชื่อภาพ	14
ภาพที่ 10 ชื่อภาพ Gnarled Goddess.....	15
ภาพที่ 11 ชื่อภาพ Cyan-Blue Carpet from Kashmir with Knotted Tree of Life	16
ภาพที่ 12 ชื่อภาพ A ZAND POLYCHROME LACQUER PAPIER-MÂCHÉ RECTANGULAR MIRROR CASE	17
ภาพที่ 13 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	22
ภาพที่ 14 ผลงานระยะเริ่มต้น	24
ภาพที่ 15 ผลงานระยะเริ่มต้น	25
ภาพที่ 16 ผลงานระยะเริ่มต้น	26
ภาพที่ 17 รายละเอียดผลงานระยะเริ่มต้น	26
ภาพที่ 18 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน มนุษย์และธรรมชาติ.....	28
ภาพที่ 19 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน ความรักในโลกอุดมคติ.....	29
ภาพที่ 20 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน ความรักในหิมพานต์	30

ภาพที่ 21 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ 1	33
ภาพที่ 22 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	34
ภาพที่ 23 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	35
ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ 2	36
ภาพที่ 25 รายละเอียดผลงานชั้นที่ 2	37
ภาพที่ 26 รายละเอียดผลงานชั้นที่ 2	38
ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน นารีผล 1	39
ภาพที่ 28 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	40
ภาพที่ 29 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	41
ภาพที่ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน นารีผล 2	42
ภาพที่ 31 รายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4	43
ภาพที่ 32 รายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4	43
ภาพที่ 33 การติดตั้งผลงาน	44

บทที่ 1

บทนำ

โลกมนุษย์ได้ชื่อว่าเป็นภพภูมิที่ยังเกี่ยวข้องกับกาม มีความสุขความพอใจอยู่กับการบริโภค กามโดยเชื่อว่าเป็นหนทางแห่งความสุข ตามปกติแล้วมนุษย์ทุกคนมีกิเลสกามตกตะกอนอยู่ในจิตใจเป็นธรรมดา ต่อเมื่อได้พบกับวัตถุกามที่สวยงามน่าพอใจ กิเลสกามที่ตกตะกอนอยู่ในจิตใจ ก็เกิดฟุ้งกระจายเหมือนน้ำที่ถูกทำให้ขุ่น อาการดังกล่าวนี้เรียกว่า กามฉันทะ กามฉันทะจะแสดงตัวออกมาผ่านพฤติกรรมอย่าง ความกำหนดทางเพศ ความใคร่ ความปรารถนาอยากได้ กามฉันทะนี้เป็นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความกระหายและความอยากภายในจิตใจ จนถึงขั้นครอบงำและเป็นตัวกำหนดชีวิตให้หลงสู่เบื้องต่ำและด้วยลักษณะของกามเป็นสิ่งที่ไม่เที่ยงขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก การแสวงหาความสุขสงบจากกามจึงเป็นไปในลักษณะชั่วคราวช่วยยาม เมื่อหมดความอยาก ความพอใจในตัววัตถุกามที่ได้มาครอบครองแล้ว มนุษย์ก็จะแสวงหาวัตถุกามตัวใหม่หมุนวนเป็นวัฏจักรไม่จบสิ้น จนกลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ปิดกั้นไม่ให้มนุษย์ได้พบกับความสุขที่แท้จริง คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของกามคุณ ได้ถูกอธิบายไว้ในลักษณะของตำนานเรื่องเล่าอย่าง “นารีผล”

“ต้นนารีผล” เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ออกผลเป็นหญิงสาวสวยงาม อุบัติขึ้น ณ ดินแดนศักดิ์สิทธิ์ชื่อว่า ป่าหิมพานต์อันเป็นดินแดนอุดมคติตามความเชื่อในคติไตรภูมิ เรื่องราวของต้นนารีผลได้แฝงคติธรรมเกี่ยวกับเรื่องราวของกามกิเลสไว้กล่าวคือ เมื่อต้นนารีผลได้ถือกำเนิดขึ้นพวกนักสิทธิ์ วิทยากร ซึ่งเป็นผู้วิเศษจำพวกหนึ่งที่พำนักในป่าหิมพานต์ จะพากันเหาะมาอ้อมเอาไปเซยชม นารีผลตนไหนมีความงามมากกว่าตนอื่นย่อมเป็นที่หมายตาแก่เหล่านักสิทธิ์ วิทยากรหลาย ๆ ตน จึงเป็นธรรมดาที่ต้องเกิดการต่อสู้แย่งชิงแข่งขัน เป็นเหตุให้เกิดการบาดเจ็บ ล้มตาย สิ้นฤทธิ์ เสื่อมเวท และเมื่อได้นารีผลมาครอบครองแล้วก็มีช่วงเวลาของการเสพสุขเพียงแค่ 7 วัน นารีผลจะค่อย ๆ แห้งเหี่ยวจนไม่เหลือเค้าโครงของความงามให้ได้เห็นอีก สะท้อนความไม่เที่ยงอันเป็นสังขาร แม้ว่าจะเป็นผลไม้วิเศษที่อุบัติขึ้นในดินแดนมหัศจรรย์ก็ตาม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการมองเห็นความสำคัญของเรื่องราวเชิงคติธรรมผ่านสัญลักษณ์ “นารีผล” ประกอบกับความชอบส่วนตัวในการสร้างสรรค์ผลงานที่เน้นกระบวนการแสดงออกผ่านเทคนิควิธีการ ข้าพเจ้าจึงหยิบยกเอาเรื่องราวของต้นนารีผลซึ่งเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ในเรื่องกามกิเลสมาสร้างสรรค์ใหม่ด้วยกลวิธีเทคนิคทางจิตรกรรม มุ่งเน้นการแสดงสภาวะทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึกผ่านตัวสัญลักษณ์อย่างนารีผลอันเปรียบได้ดังวัตถุกาม ผ่านรูปแบบงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทยในลักษณะใหม่โดยอิงคติความเชื่อเดิมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องราวของนาริผลอันเป็นสัญลักษณ์เรื่องกามคุณ
2. เพื่อขยายขอบเขตทางด้านรูปแบบในงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยผ่านคุณลักษณะของวัตถุกาม โดยใช้เทคนิคการประกอบสร้างรูปทรงให้เกิดสีสันเลื่อมพราย ละเอียดประณีต สร้างแรงดึงดูดและความน่าหลงใหล
3. เพื่อพัฒนารูปแบบของนาริผลจากงานจิตรกรรมไทยแบบโบราณที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นภาพประกอบการเล่าเรื่องสังฆธรรม ให้สามารถแสดงออกทางความคิด อารมณ์ และความรู้สึก

สมมติฐานของการศึกษา

สร้างสรรค์ผลงานที่นำเสนอกระบวนการแสดงออกผ่านเทคนิควิธีการสมัยใหม่ ภายใต้โครงเรื่องจากคติความเชื่อไตรภูมิ มุ่งเน้นการแสดงออกทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ผ่านสัญลักษณ์โบราณอย่างต้นนาริผล

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา ถ่ายทอดความคิด คติธรรม และจินตนาการจากเรื่องราวของนาริผล
2. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ คัดค้นเทคนิควิธีการให้สอดคล้องกับแนวเรื่อง แสดงความพิเศษของเทคนิควิธีการที่ได้ทดลองค้นคว้าขึ้นจนได้ลักษณะเฉพาะและสอดคล้องไปกับแนวเรื่องที่อธิบายความรู้สึกในเรื่องของกามคุณ

ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลด้านรูปลักษณะคติความเชื่อจากหนังสือบทความ และวารสารเกี่ยวกับเรื่องนาริผล รวมไปถึงภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่างๆ ข้อมูลในส่วนต่อมาเป็นข้อมูลโดยตรงจากสถานที่ทางธรรมชาติ เช่น ป่า ภูเขา บึงน้ำ รวมไปถึงลักษณะพิเศษของรูปทรงต่างๆในธรรมชาติเพื่อนำมาดัดแปลงให้มีลักษณะที่พิเศษมากขึ้น
2. นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบและเอกลักษณ์เฉพาะตนที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกและสอดคล้องไปกับเนื้อหาที่มีอยู่ในเรื่องนาริผล
3. ปฏิบัติการค้นคว้าทดลอง โดยการสร้างภาพร่างลายเส้นและลงสีอย่างคร่าว ๆ เพื่อปรับความคิดให้กระชับและชัดเจนมากที่สุด

4. สร้างสรรค์ผลงานจริงที่ขยายจากภาพร่าง โดยอาจเพิ่มเติมและปรับลดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตรงใจมากที่สุด

5. นำเสนอผลงานสู่การสัมมนา วิจารณ์ เพื่อรับทราบปัญหาของการสร้างสรรค์และนำไปสู่การพัฒนาผลงานในแต่ละช่วงเพื่อทำวิทยานิพนธ์ประกอบการสร้างสรรค์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคติความเชื่อเรื่องนารีผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

2. คัดเลือกรูปทรงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวของนารีผล โดยศึกษาเรื่องของรายละเอียดต่าง ๆ รูปสัญลักษณ์ที่สำคัญ ตลอดจนบรรยากาศต่างๆที่ถูกระบุไว้เพื่อความสมบูรณ์ของการสร้างสรรค์

3. ลงพื้นที่สำรวจงานจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่างๆและสถานที่ที่มีงานศิลปกรรมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของนารีผลเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการตีความข้อมูลออกมาเป็นภาพเบื้องต้น

4. ลงพื้นที่สำรวจความงามทางธรรมชาติในสถานที่จริงเพื่อปรับมโนคติตลอดจนความคิดที่คลุมเคลือให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5. รวบรวมข้อมูลของศิลปินที่ใช้เทคนิค วิธีการ รูปแบบ และองค์ประกอบ ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อนำไปปรับใช้ผสมผสานจนเกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนในงานสร้างสรรค์

6. เริ่มกระบวนการ และขั้นตอนของการทำงานวิทยานิพนธ์

7. ปรับลด เพิ่มเติม แก้ไข จนผลงานมีความสมบูรณ์ลงตัว

8. เก็บรายละเอียดผลงานตรวจสอบความสมบูรณ์ครั้งสุดท้าย

9. นำเสนอผลงาน ทำการติดตั้ง พร้อมประเมินผลงานวิทยานิพนธ์เป็นระยะ เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลงานมากที่สุด

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลภาคเอกสาร ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุดแห่งชาติ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. แหล่งข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่าง ๆ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายรูป, คอมพิวเตอร์, แท็บเล็ต
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ได้แก่ แผ่นพลาสติก, โครงไม้, กระดาษทราย, สีน้ำพลาสติก, แปรงทาสี, พู่กัน, สีอะคริลิก, จานสี, น้ำยาเคลือบ

ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจ

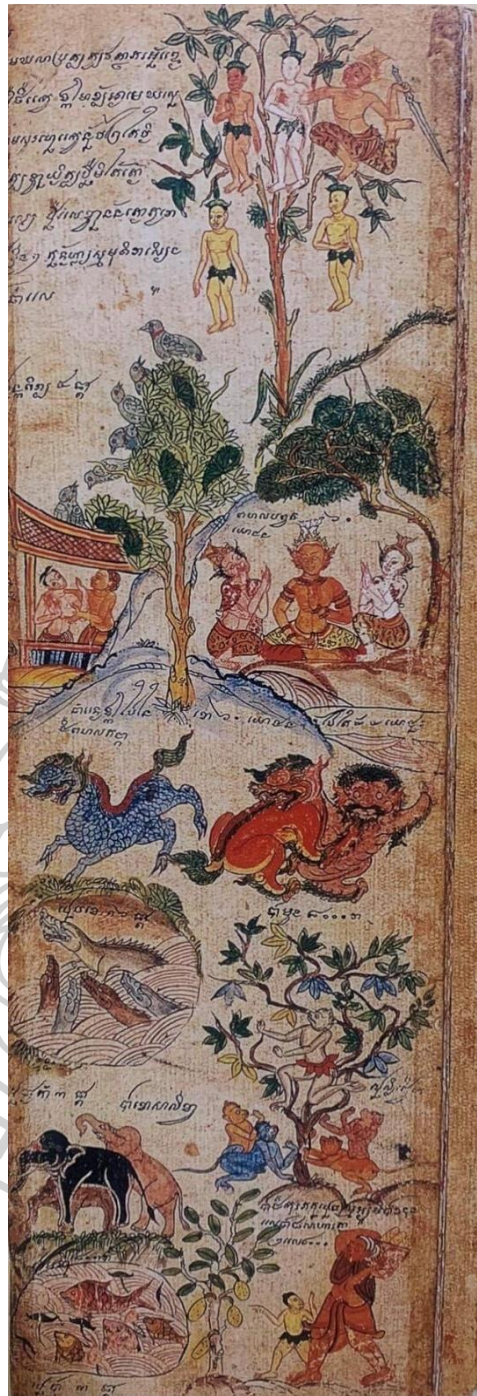
“หิมพานต์” เป็นดินแดนที่ถูกกล่าวถึงในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างไตรภูมิพระร่วง วรรณกรรมที่เปรียบได้ดั่งแผนที่สำหรับการเตรียมตัวเดินทางไปสู่ภพภูมิต่าง ๆ มีเนื้อหาสาระสำคัญในการนำเสนอภาพของนรกและสวรรค์ โดยพรรณนาให้เห็นถึงภาพความสยดสยองน่ากลัวของนรก และเน้นภาพความสุขสบาย ความสวยงามอันวิจิตรของพื้นที่สวรรค์ หิมพานต์เป็นดินแดนรอยต่อระหว่างมนุษย์และสวรรค์ จุดร่วมอย่างหนึ่งของพื้นที่ทั้งสามแห่งนี้คือ เป็นดินแดนที่เหล่าสรรพสัตว์ทั้งหลายยังคงมีจิตผูกพันและถูกขับเคลื่อนด้วยอำนาจแห่งกาม ความพิเศษของดินแดนหิมพานต์ถูกพรรณนาให้เห็นถึงความสวยงาม ความสุขสำราญ ความเป็นอุดมคติ โดยมักแสดงสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ ความน่าพอใจ ในลักษณะกึ่งจริงกึ่งฝัน หนึ่งในสัญลักษณ์ที่ถูกพูดถึงและเป็นที่รู้จักมากที่สุดหากกล่าวถึงป่าหิมพานต์ตามการรับรู้ของคนไทย คงเป็นต้นไม้วิเศษอย่าง “ต้นนารีผล”

ต้นนารีผลเป็นพันธุ์ไม้ตามความเชื่อจากตำนานป่าหิมพานต์ ถูกกล่าวถึงครั้งแรกในพระเวสสันดรชาดก เป็นชีวประวัติที่กล่าวถึงพระชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ในการบำเพ็ญทานบารมีก่อนที่จะทรงอุบัติเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตำนานมีอยู่ว่าเมื่อครั้งพระเวสสันดรกับพระนางมัทรีพร้อมกับกัณหาและชาลีได้ถูกเนรเทศออกจากนครจึงเดินทางไปสู่ป่าหิมพานต์และบำเพ็ญเพียรปฏิบัติธรรมอยู่ที่นี่ ที่ป่าหิมพานต์มีสัตว์ป่ามากมายอันตรายรอบด้าน ทว่าสัตว์ป่าทั้งหลายเมื่อได้รับเมตตาจิตจากพระเวสสันดร ก็กลายเป็นมิตร นอกจากสัตว์ป่าทั้งหลายแล้วยังมีดาบส ฤๅษี นักสิทธิ์ วิชยาร คณธรรพ์ ทั้งหลายอาศัยไปมาอยู่เรื่อย ๆ เนื่องจากพระนางมัทรีเป็นผู้มีรูปร่างที่งดงาม การออกหาอาหารผลไม้ตามลำพัง หากนักสิทธิ์ วิชยาร ตลอดจนฤๅษีพบเข้าอาจตะแบกแล้วล่วงศีลได้ ท้าวสักกะเทวราชได้เห็นถึงเหตุร้ายนี้จึงเนรมิตต้นไม้วิเศษไว้รอบทิศก่อนถึงที่พำนักของพระเวสสันดรและนางมัทรีรวม 16 ต้น ต้นไม้วิเศษนี้ออกผลมีรูปร่างเหมือนสตรี เมื่อผลโตเต็มที่จะมีทรวดทรงเหมือนสาวงามแรกรุ่ง ผิวพรรณรูปร่างหน้าตา งดงามปานเทพธิดา เมื่อเหล่าบรรดา ฤๅษี นักสิทธิ์ วิชยาร คณธรรพ์ ทั้งหลายเดินทางมาพบเข้าจึงพากันไปเด็ดเพื่อเสพสังวาส ทำให้หมดอธิฤทธิลงเนื่องจากการเสพสังวาสกับนารีผลจนไม่สามารถเหาะไปต่อหรือออกมาได้ ต้องเริ่มบำเพ็ญเพียรกันใหม่จนแก่กล้าจึงจะออกไปได้ การที่ท้าวสักกะเทวราชเนรมิตต้นไม้วิเศษทั้ง 16 ต้นนี้เพื่อเป็นด่านป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้ายแก่นางมัทรี แม้ท้ายที่สุดแล้วพระเวสสันดรและพระนางมัทรีจะเสด็จออกจากป่ากลับเข้าเมืองไปแล้วต้นนารีผลก็ยังคงมีอยู่ในที่นั้นตราบเท่าทุกวันนี้ การที่เรื่องราวของนารีผลถูกกล่าวถึงในรูปแบบของสัญลักษณ์เชิงคติธรรมในพื้นที่พิเศษ

อย่างดินแดนหิมพานต์ย่อมแสดงถึงทัศนะของผู้แต่งไตรภูมิที่มองเห็นความสำคัญและชี้ชวนให้เกิดการขบคิดพิจารณา สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของกามารมณ์ อำนาจอันลึกลับที่หลับใหลอยู่ในสรรพสัตว์ทั้งหลาย คอยขับเคลื่อนให้เกิดการกระทำที่ส่งผลทั้งในด้านที่ดีหากรู้จักควบคุมและรู้เท่าทัน กลับกันหากเคลิบเคลิ้มหลงใหลไปกับอารมณ์ดังกล่าวย่อมเกิดความทุกข์ร้อนในใจจนนำพาชีวิตไปในทางตกต่ำ ข้าพเจ้าศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับดินแดนหิมพานต์ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่แฝงความหมายในเรื่องกามอย่าง ตันนารีผล พร้อมๆกับการค้นคว้าทดลองด้านเทคนิคทางจิตรกรรมเพื่อให้สอดคล้องไปกับแนวเรื่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบของตันนารีผลขึ้นใหม่ โดยมีพื้นฐานจากงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณี

อิทธิพลจากงานจิตรกรรมไทย

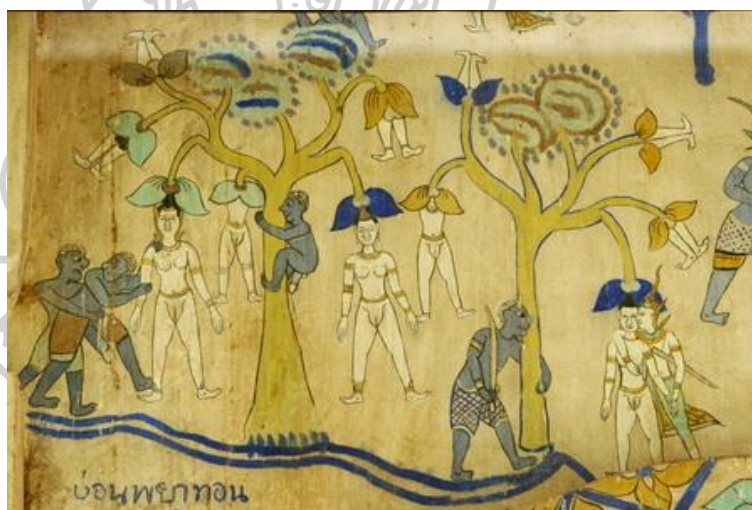
จิตรกรรมแบบประเพณีไทย (Thai Traditional Painting) มีความพิเศษอยู่ที่ความละเอียดลออ ประณีตสวยงาม นิยมเขียนบนผาผนังภายในอาคารที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและอาคารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลชั้นสูง เช่น โบสถ์ วิหาร พระที่นั่ง วัง มักเขียนด้วยสีฝุ่น เนื้อหาที่นิยมเขียนมักเกี่ยวกับพุทธประวัติ ทศชาติชาดก ไตรภูมิ วรรณคดี ชีวิตไทย และพงศาวดารต่าง ๆ ลักษณะงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีเป็นศิลปะ แบบอุดมคติ (Idealistic) แสดงเรื่องราวที่กึ่งลึกลับมหัศจรรย์ ระบายสีเรียบแบนด้วยสีสดใส มีการตัดเส้นเป็นภาพ 2 มิติ ให้ความรู้สึกเพียงด้านกว้างและยาว ไม่มีความลึก ไม่มีการใช้แสงและเงาเข้ามาประกอบ นารีผลในงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีมีความหลากหลายทางด้านรูปแบบเป็นอย่างมาก เราอาจพบเห็นรูปแบบของตันนารีผลในแบบสกุลช่างพื้นบ้านตามสิมทางภาคอีสาน ตันนารีผลในงานลายรดน้ำอันแสนวิจิตร แม้กระทั่งนารีผลนุ่งผ้าขึ้นหรือเครื่องแต่งกายแปลกๆ เหล่านี้ย่อมเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างไทยตามภูมิภาคต่างๆ

ภาพที่ 2 นารีผล (สมุดภาพไตรภุมิ)

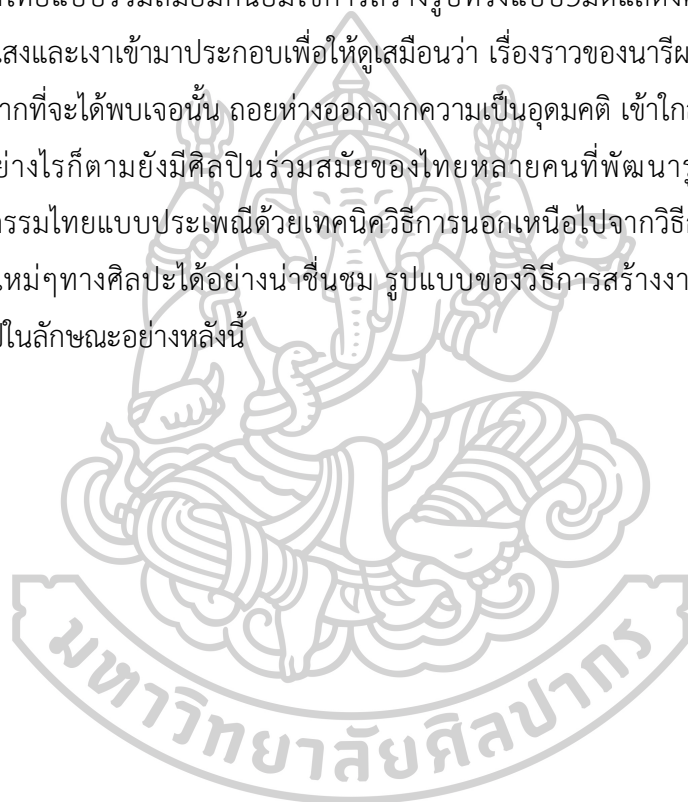
ภาพที่ 3 นารีผล (สมุดภาพไตรภูมิ)

ภาพที่ 4 นารีผลในลักษณะอุปแต้ม

ที่มา วัดสนวนวาริพัฒนารามเข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://cac.kku.ac.th/esanart/19%20Province/Khon%20Kaen/SanaunWaree/KK%20San%20aunWaree.html>

จิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย (Thai Contemporary Painting) เป็นศิลปะที่พัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของชีวิต ความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด และความนิยมในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ใหม่ของวัฒนธรรมไทยตามมุมมองของศิลปินแต่ละคน ลักษณะที่สำคัญของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย มักไม่มีระเบียบวิธีการที่กำหนดตายตัว อาจเห็นการผสมผสานระหว่างรูปทรงในงานทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ การใช้แสงและเงา รวมถึงสามารถกำหนดมุมมองภายในภาพได้อย่างอิสระ ไม่เน้นการเขียนภาพแบบเล่าเรื่อง มุ่งเน้นการนำเสนอความเข้าใจต่อเรื่องที่เขียนจากการตกตะกอนทางความคิดและความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ รูปแบบของนาฬิกาผลในงานจิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัยมักนิยมใช้การสร้างรูปทรงแบบ 3 มิติ แสดงความเป็นจริงโดยอาศัยหลักการของแสงและเงาเข้ามาประกอบเพื่อให้ดูเสมือนว่า เรื่องราวของนาฬิกาผลที่เป็นต้นไม้วีเศษ และมีโอกาสยากมากที่จะได้พบเจอนั้น ถอยห่างออกจากความเป็นอุดมคติ เข้าใกล้ความจริงและดูจับต้องได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีศิลปินร่วมสมัยของไทยหลายคน que พัฒนารูปแบบของต้นนาฬิกาผลจากงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีด้วยเทคนิควิธีการนอกเหนือไปจากวิธีการข้างต้น จนสามารถแสดงรสชาติใหม่ๆ ทางศิลปะได้อย่างน่าชื่นชม รูปแบบของวิธีการสร้างงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้าเป็นไปในลักษณะอย่างหลังนี้

ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ สิโรจน์ พวงบุบผา
ที่มา สิโรจน์ พวงบุบผา เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <http://www.artbangkok.com/?p=34743>

ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ชูศักดิ์ ศรีขวัญ

ที่มา ชูศักดิ์ ศรีขวัญ เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://web.facebook.com/photo.php?fbid=4768298676535243&set=pb.100000654722198.-2207520000.&type=3>

อิทธิพลจากธรรมชาติ

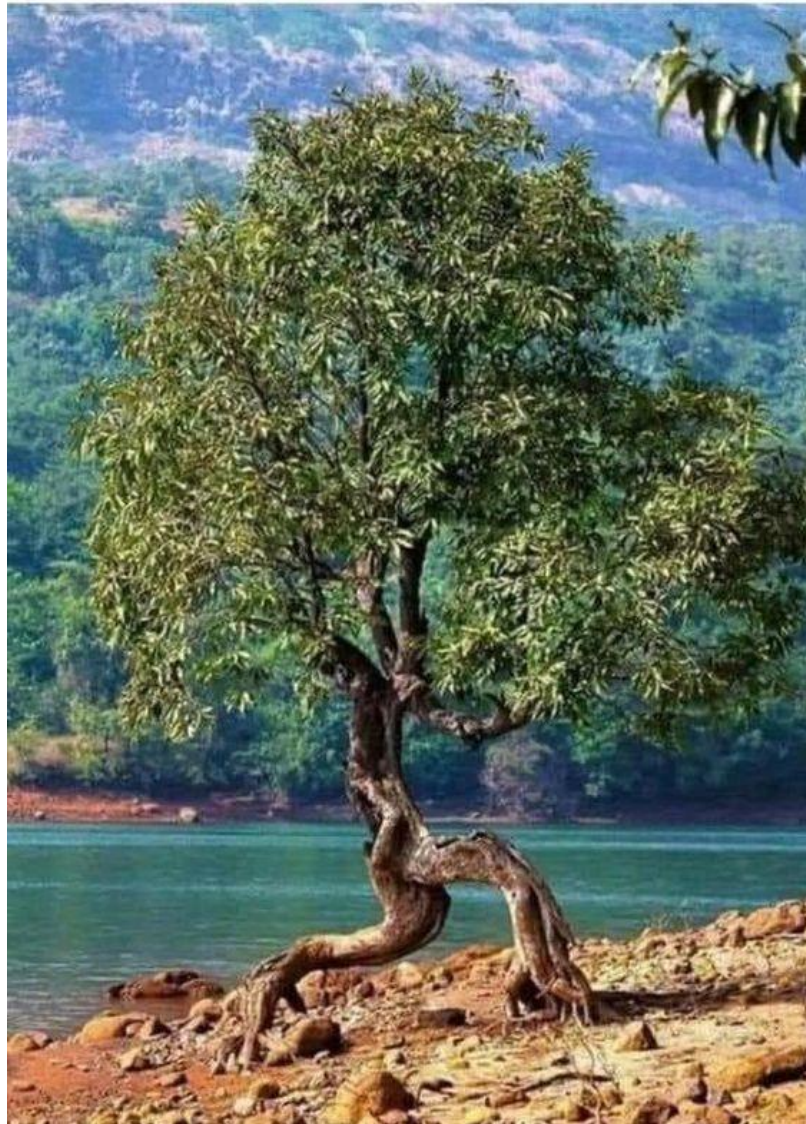
ธรรมชาติคือแม่แบบของแรงบันดาลใจแก่ศิลปินในทุกยุคทุกสมัย รูปทรง รูปร่าง สี สัน ปรางค์การณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกระตุ้นเราให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความประทับใจ จนนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแขนงต่างๆมากมาย เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในธรรมชาติอย่างการที่ฝูงผึ้งเข้ารุมตอมเกสรดอกไม้ด้วยแรงกระตุ้นตามสัญชาตญาณของสัตว์เป็นเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าสนใจ นักวิจัยจากสถาบันอดอล์ฟ แมร์เคิล ในเมืองฟรีบูร์ก รัฐฟรีบูร์ก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เผยว่าผึ้งมีกลยุทธ์เพื่อล่อใจให้ผึ้งเข้าหาโดยพัฒนาความสามารถในการสร้างรัศมีสีน้ำเงินซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากรังสีอัลตราไวโอเล็ตส่วนหนึ่งของสเปกตรัมแสง ซึ่งที่มิวิจัยได้ทดลองทำโครงสร้างวัสดุขนาดเล็กที่สามารถผลิตรัศมีสีน้ำเงินมองไม่เห็น พบว่าผึ้งมีความไวต่อแถบสีในสเปกตรัมของแสงสีน้ำเงินและชี้ให้เห็นว่าสันกลีบดอกนั่นเองที่ก่อเกิดรัศมีสีน้ำเงิน รัศมีสีน้ำเงินดังกล่าว มนุษย์ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สำหรับสัตว์เล็กๆ อย่างผึ้งกลับมองเห็นและสัมผัสถึงความช่วยยวณที่ดอกไม้ส่งสัญญาณแสงนี้ออกมาได้เป็นอย่างดี โดยการศึกษาก่อนหน้านี้ระบุว่าพืชที่ให้น้ำหวานจะดึงดูดผึ้งด้วยกลิ่น สี และกลีบดอก เหล่านี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแมลงผสมเกสรกับพฤติกรรมของพืชได้เป็นอย่างดี หากเปรียบเปรยต้นนาฬิกาเป็นต้นไม้มหัศจรรย์ขนาดใหญ่ที่ออกผลเป็นสาวงามย่อมดึงดูดเหล่านักสิทธิ์ วิทยาธรเข้ามาเสพสมไม่ต่างจากเหล่าแมลง ข้าพเจ้าเลือกศึกษารูปทรงแปลกประหลาดของดอกไม้ที่มีอยู่มากมาย ต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ผ่านกาลเวลามานานจนมีลักษณะลำต้นคล้ายมนุษย์ พฤติกรรมต่างๆของเหล่าแมลงที่ลงไปคลุกเคล้าเกสรดอกไม้ด้วยแรงกระตุ้นจากสัญชาตญาณอันลึกกลับตามธรรมชาติ เหล่านี้ล้วนเป็นแรงบันดาลใจอย่างดีในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

ภาพที่ 7 ชื่อภาพ Little Andrena bee sleeping in buttercup flower
ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/833447474780594459/>

ภาพที่ 8 ชื่อภาพ
ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/596867756869939390/>

ภาพที่ 9 ชื่อภาพ

ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/561824122272784899/>

ภาพที่ 10 ชื่อภาพ Gnarled Goddess

ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/29484572549059723/>

อิทธิพลจากงานศิลปะแขนงต่าง ๆ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดสุชานาฏกรรมในทิมพานต์ เลือกใช้สัญลักษณ์อย่างต้นนารีผล มาเป็นรูปทรงหลักในการแสดงออก มีการใช้รูปทรงที่คลี่คลายมาจากรูปทรงในธรรมชาติ เป็นส่วนใหญ่ การเลือกศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการแสดงออกจากงานศิลปะแขนงอื่น ๆ โดยเฉพาะงานศิลปะที่ใช้รูปทรงของต้นไม้ ดอกไม้เป็นหลักในงานจะช่วยเพิ่มขอบเขตของจินตนาการได้เป็นอย่างดี อิทธิพลจากงานจำพวก Indian Painting Styles, งาน Antique Carpets, งาน Mogul Painting เป็นแหล่งข้อมูลชั้นดีในงานของข้าพเจ้า รูปทรงที่ใช้ส่วนใหญ่ในงานเหล่านี้แสดงความมีชีวิตชีวาของธรรมชาติได้อย่างน่าสนใจ ความละเอียดลออ ความประณีตในผลงานมีความน่าหลงใหล สร้างแรงดึงดูด ให้อารมณ์ของความเป็นอุดมคติทางความรู้สึก เสมือนว่าต้นไม้ ดอกไม้เหล่านี้ไม่มีอยู่ในโลกความเป็นจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลได้เป็นอย่างดี

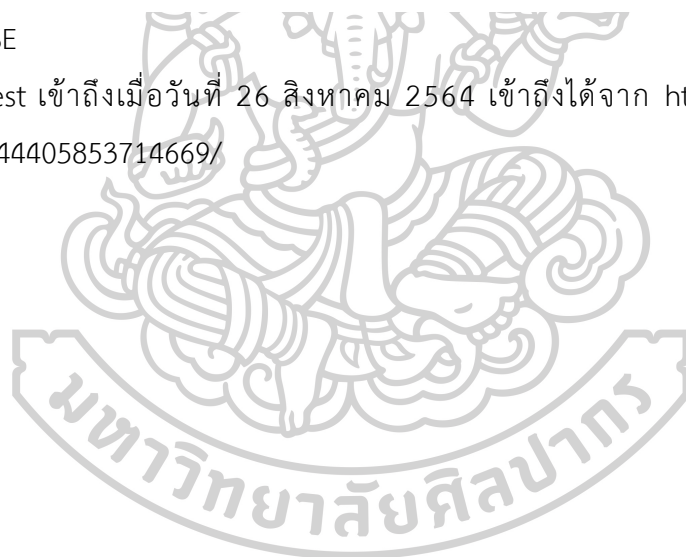

ภาพที่ 11 ชื่อภาพ Cyan-Blue Carpet from Kashmir with Knotted Tree of Life
ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/985231155694321/>

ภาพที่ 12 ชื่อภาพ A ZAND POLYCHROME LACQUER PAPIER-MÂCHÉ RECTANGULAR
MIRROR CASE

ที่มา pinterest เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/4644405853714669/>

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางด้านเทคนิคทางจิตรกรรมโดยมีพื้นฐานโครงสร้างการสร้างสรรค์จากงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีปรับปรุงวิธีการใช้รูปทรง การลงสี การตัดเส้น ให้มีความพิเศษและแสดงคุณลักษณะเฉพาะตนผสมผสานระหว่างแนวความคิดคติความเชื่อเดิมกับจินตนาการจากปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจเพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ข้าพเจ้าได้กำหนดรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้แยกขั้นตอนการศึกษาข้อมูลสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลด้านจิตรกรรมไทยทั้งแบบประเพณีและแบบร่วมสมัย

แหล่งข้อมูลด้านจิตรกรรมไทยแบบประเพณีมักปรากฏอยู่ตามฝาผนังของศาสนสถานทั่วประเทศไทย แต่เมื่อกำหนดขอบเขตของแนวเรื่องและสัญลักษณ์ที่จะใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานได้แล้วจึงวางขอบเขตการศึกษาข้อมูลในส่วนนี้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของนารีผล ศึกษาเรื่ององค์ประกอบ รูปทรง โครงสี รายละเอียดต่างๆ นอกเหนือไปจากข้อมูลจากสถานที่จริงแล้ว การเข้าถึงข้อมูลในส่วนที่เป็นสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ Facebook YouTube เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในหอสมุด ยังเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบายมากขึ้น นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ เพื่อให้เกิดมโนภาพชัดเจนที่สุด จากนั้นเข้าสู่กระบวนการทำสเก็ตช์พร้อมกับทดลองเทคนิควิธีการ บันทึกผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาความสมบูรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ศึกษาข้อมูลด้านปรากฏการณ์ในธรรมชาติ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เลือกศึกษารูปทรงของต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปศึกษาพฤติกรรมของเหล่าแมลงที่มีปฏิสัมพันธ์กับมวลดอกไม้ ทั้งจากสถานที่จริงและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวบรวม บันทึก คัดวิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลส่วนนี้กำหนดโครงสร้างโดยรวมของภาพ

3. ศึกษาข้อมูลที่ทำให้เกิดจินตนาการจากผลงานสร้างสรรค์ศิลปะแขนงอื่น ๆ

นอกเหนือไปจากการศึกษาข้อมูลข้างต้นทั้ง 2 ข้อ ข้อมูลในส่วนนี้สามารถขยายขอบเขตของจินตนาการได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าเลือกศึกษางานอย่าง Indian Painting Styles, งาน Antique Carpets, งาน Mogul Painting เป็นต้น งานที่เลือกศึกษามักใช้รูปทรงที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ใบไม้ สัตว์ต่างๆ มาดัดแปลงและสร้างสรรค์ให้เกิดความงามแปลกตา ข้อมูลในส่วนนี้เข้าถึงได้จากสื่อออนไลน์ทั่วไป ข้าพเจ้าทำการศึกษา บันทึกรวบรวม จนเกิดจินตนาการใหม่ๆ สำหรับการสร้างสรรค์

4. ศึกษา ค้นคว้า ทดลองรูปแบบเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานจริง

รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเกิดจากกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นก่อน จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลลัพธ์ทางเทคนิคเพื่อหาเรื่องราว แรงบันดาลใจที่สอดคล้องกับเทคนิคจนนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่สมบูรณ์ ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานขั้นตอนในส่วนของคุณภาพการประกอบสร้างรูปทรงมีความสำคัญมาก การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง จึงต้องทำจนกว่าจะเกิดความชำนาญ ปฏิกริยาระหว่างสีอะคริลิกซึ่งเป็นสีเขื่อน้ำกับความมันเรียบลื่นของวัสดุรองรับอย่างแผ่นกระดานพลาสติก (Plastwood) ทำให้เกิดเอฟเฟกการแสดงผลของสีในลักษณะของความเลื่อมพรายเกิดพื้นผิวที่น่าสนใจ ผลลัพธ์ที่ว่านี้ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด จำเป็นต้องทดลองในรูปแบบของงานสเกตซ์เล็กๆ จำนวนมากเพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในผลงานจริงได้

ขั้นตอนการประมวลความคิด

หลังจากศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์ด้านต่างๆ จนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาตลอดจนเทคนิควิธีการสร้างผลงานแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการประมวลผลสรุปรวบยอดทางความคิด เป็นการนำส่วนที่ไม่จำเป็นในการสร้างสรรค์ออกและเลือกสรรเอาส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของตัวผลงานและรูปแบบการแสดงผลที่มีความเฉพาะตน สามารถใช้หลักของทัศนธาตุมากำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. รูปทรง (Form)

รูปทรงหลักในงานของข้าพเจ้า ส่วนใหญ่ได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติเป็นหลักแต่ไม่ได้นำความเหมือนจริงของรูปทรงที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้ ข้าพเจ้าทำการดัดแปลง คลี่คลายรูปทรงเหล่านั้นให้มีความพิเศษไม่ว่าจะเป็นรูปทรงของ ดอกไม้ ใบไม้ ลำต้น กิ่งก้าน ให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิด รูปทรงส่วนใหญ่โดยเฉพาะในงานงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3-4 จะมีลักษณะเป็นรูปทรงวงกลมในขนาดที่แตกต่างกันออกไปทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวกระจายตัวไปมาทั่วทั้งภาพ สร้างความพิเศษและความรู้สึกสันติสุขอ่อนโยนของสัญลักษณ์ในงานอย่างต้นนารีผลได้เป็นอย่างดี

2. เส้น (Line)

เส้นในงานของข้าพเจ้าทำหน้าที่กำหนดขนาดของรูปทรงต่างๆ แสดงจังหวะความเคลื่อนไหว และ ทิศทาง สร้างค่าน้ำหนักความอ่อน-แก่ ความอ่อนช้อยพลิ้วไหวของรูปทรงต่างๆ การใช้เส้นเหล่านี้ข้าพเจ้าใช้พื้นฐานจากงานจิตรกรรมไทยประเพณี

3. ที่ว่าง (Space)

องค์ประกอบโดยรวมของงานวิทยานิพนธ์ทั้ง4ชิ้นมีความคล้ายคลึงกัน คือจะวางรูปทรงของสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลไว้บริเวณกึ่งกลางภาพ ที่ว่างโดยรอบของสัญลักษณ์จะลือไปกับองค์ประกอบอื่นเพื่อให้สอดคล้องและขับเน้นให้สัญลักษณ์เป็นจุดเด่นของภาพ

4. สี (Color)

กำหนดสีในงานวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปในลักษณะสีวรรณะร้อน ได้แก่ สีโทนเหลือง แดง น้ำตาล ในค่าน้ำหนักต่าง ๆ ใช้สีคู่ตรงข้ามอย่างสีโทนน้ำเงิน มาสร้างเป็นบรรยากาศรอบ ๆ เพื่อขับเน้นให้เกิดความขัดแย้งของคู่สีเกิดความน่าสนใจตามหลักทฤษฎีสี

5. พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวในงานวิทยานิพนธ์มีความพิเศษซึ่งเกิดจากลักษณะวิธีการระบายผสมกันของสีในขณะที่ยังเปียกชื้นอยู่ ประกอบกับพื้นผิวรองรับที่เป็นมันลื่นของกระดาษพลาสติก จึงทำให้เกิดพื้นผิวของสีในลักษณะของสีเหลือมพลาเย ละเอียดระยิบ ระยิบระยับ สร้างความน่าสนใจและแรงดึงดูดตรงตามจุดมุ่งหมายของการแสดงออกทางสัญลักษณ์ที่เปรียบได้ดังวัตถุสาม

6. น้ำหนัก (Tone)

กำหนดค่าน้ำหนักรูปทรงของสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลให้มีความสว่าง มลัดเลียง ระยิบระยับไปด้วยเม็ดสีจำนวนมากในค่าน้ำหนักสีที่แตกต่างกันออกไป ค่าน้ำหนักของพื้นที่โดยรอบองค์ประกอบหลักจะมีค่าน้ำหนักสีเข้มเพื่อขับเน้นให้เกิดจุดเด่นและผลักระยะหลังให้เกิดขึ้นในภาพ

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้ามีรูปแบบการแสดงผลออกผ่านเทคนิควิธีการประกอบสร้างรูปทรงจากหน่วยสีเล็กๆจำนวนมาก เทคนิคดังกล่าวอาศัยปัจจัยระหว่างสีอะคริลิกกับวัสดุรองรับความชื้น-จางของเนื้อสีมีผลต่อลักษณะของพื้นผิวที่จะปรากฏทั้งสิ้น ความบังเอิญ ความผิดพลาดต่างๆเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ระหว่างการสร้างสรรค์ เมื่อทำการทดลองซ้ำๆ หมั่นสังเกตและบันทึกข้อมูลจะเกิดความชำนาญจนสามารถสร้างผลงานที่สะท้อนถึงรูปแบบการแสดงผลออกอันเกิดจากทักษะบุคลิกนิสัยของตนเองได้ในที่สุด สามารถลำดับเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

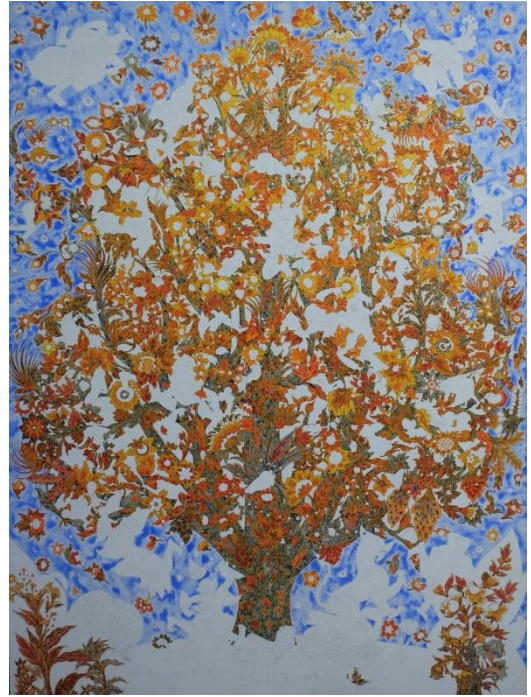
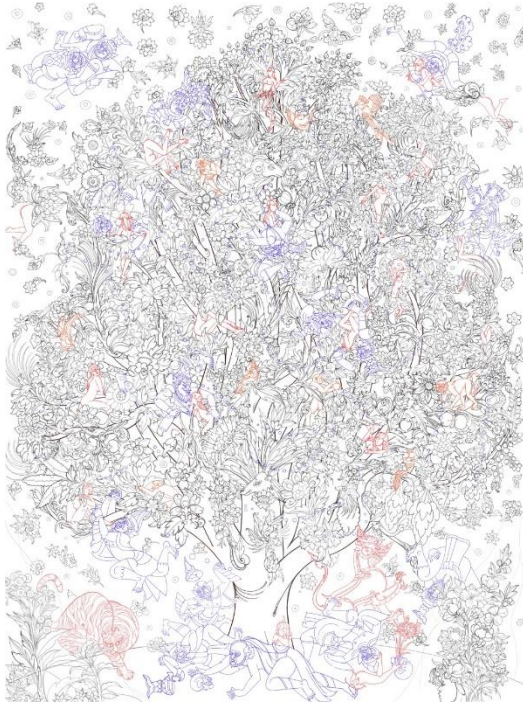
1. ขั้นตอนการร่างภาพต้นแบบ ข้าพเจ้าเชื่อว่าการร่างภาพต้นแบบที่ชัดเจนจะช่วยลดปัญหาที่จะเกิดจากเทคนิควิธีการได้มาก เพราะภาพร่างที่สมบูรณ์จะเป็นตัวกำหนดขอบเขตของกระบวนการเทคนิค รูปทรงต่างๆที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วจะแสดงพื้นที่รองรับตัวเทคนิคได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลื่อนไหลไปกับวิธีการลงสีได้อย่างอิสระจนจบงานในขั้นตอนสุดท้ายได้อย่างสมบูรณ์

2. ขั้นตอนการเตรียมเฟรมกระดาษพลาสติกขึ้นภาพ เตรียมโครงไม้ตามขนาดที่ได้กำหนดไว้แล้ว ปูทับด้วยวัสดุอย่างแผ่นกระดาษพลาสติกซึ่งมีความมันและเรียบลื่น ยึดติดโครงไม้กับแผ่นกระดาษด้วยการยิงตะปูลมตามแนวขอบทั้งสี่ด้าน การยิงด้วยตะปูลมดังกล่าวจะทำให้เกิดรูเล็ก ๆ ตามแนวที่ยิง ทำการอุดช่องเล็กๆเหล่านั้นด้วยสีโปวสำหรับอุดผนังทิ้งให้แห้ง ชัดให้เกิดความเรียบเนียน จากนั้นจึงทำการรองพื้นด้วยสีอะคริลิกสำหรับรองพื้นอย่าง Gesso ผสมน้ำให้มีความเข้มข้นระดับกลาง ระบายลงไปประมาณ 4 ชั้น การรองพื้นในแต่ละชั้นจะรองจนกว่าสีแห้งสนิทแล้ว ชัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ละเอียดจนเรียบเนียนทำไปจนครบ จะได้พื้นผิวเฟรมที่พร้อมสำหรับการนำไปร่างภาพ

3. ขั้นตอนการร่างภาพ ข้าพเจ้าจะนำภาพสเกตซ์ลายเส้นต้นแบบที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ไปขยาย ให้มีขนาดพอดีกับเฟรมภาพที่เตรียมไว้ จากนั้นจึงร่างภาพลายเส้นจนเสร็จเรียบร้อย

4. ขั้นตอนการระบายสีด้วยเทคนิคเฉพาะ หลังจากวาดลายเส้นลงบนเฟรมกระดาษที่เตรียมไว้แล้ว จึงเข้าสู่ขั้นตอนการลงสี การลงสีของข้าพเจ้าจะเป็นไปในลักษณะทำเสร็จเป็นส่วน ๆ เป็นการลงสีในรูปทรงส่วนย่อยโดยใช้สีที่มีค่าน้ำหนักอ่อน-แก่แตกต่างกันไปอย่างน้อย 2 ค่าน้ำหนัก ระบายสีแรกลงไปบนรูปทรงที่ต้องการ จากนั้นจึงระบายสีที่ 2 ลงไปผสมทันทีในขณะที่สีชั้นแรกยังไม่แห้ง สีทั้ง 2 ชั้นจะทำปฏิกิริยาผสมผสานเข้าหากันและเมื่อสีแห้งแล้วจะเกิดความงามของพื้นผิว ในลักษณะเฉพาะ มีความเลื่อมพรายของสี เทคนิควิธีการนี้จะดำเนินไปจนเสร็จทั่วทั้งภาพ และเข้าสู่กระบวนการเก็บรายละเอียดในขั้นตอนสุดท้าย

5. ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด ขั้นตอนนี้ใช้กลวิธีแบบงานจิตรกรรมไทยประเพณี มีการตัดเส้นด้วยค่าน้ำหนักสว่างเพื่อช่วยคัดรูปทรงต่างๆในภาพให้เกิดความชัดเจน มีการจุดสร้างค่าน้ำหนักสว่างเป็นจุดเล็ก ๆ เลียนแบบลวดของเกสรของดอกไม้ ฟุ้งไปมาทั่วทั้งภาพ ตัดเส้นเก็บรายละเอียดรูปทรงตัวละครและปิดทองคำเปลวในส่วนที่ต้องการเป็นลำดับสุดท้าย ตรวจสอบความเรียบร้อยจนผลงานเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

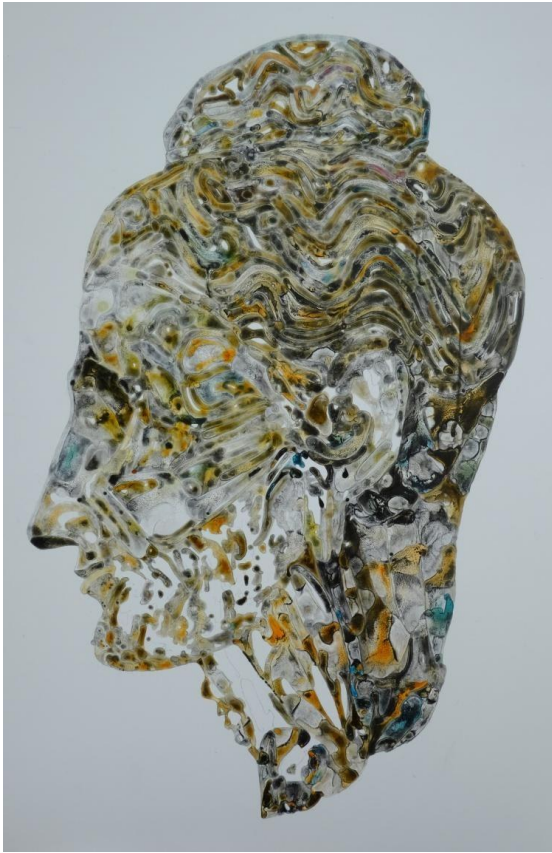
ผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ เป็นการศึกษา ค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไทยที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการลงสีในลักษณะแบบจิตรกรรมไทย ร่วมสมัย โดยนำเอาสัญลักษณ์เชิงคติธรรมอย่างนารีผลมาใช้เป็นแนวเรื่องในการแสดงออก ถ่ายทอด จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการแสดงออกและมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการสร้างสรรค์ สามารถแบ่งช่วงเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานเป็น 3 ช่วงเวลาดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะเริ่มต้น

ระยะแรกของการสร้างสรรค์ผลงานเกิดจากความสนใจงานจิตรกรรมที่มีลักษณะพิเศษ ด้านการประกอบสร้างรูปทรงจากเทคนิค นำความสนใจนั้นมาสู่การทดลอง ค้นคว้า ตั้งโจทย์ง่าย ๆ ว่าหากนำสีที่มีค่าน้ำหนักแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นสีในโทนเดียวกันหรือสีที่มีความหลากหลายมาผสมกันในขณะที่ยังไม่แห้งบนพื้นผิวที่เป็นมันลื่นจะเกิดผลลัพธ์ได้บ้าง ในช่วงแรกเลือกกระดาษอาร์ตมันที่มีลักษณะของพื้นผิวที่มันและเรียบลื่นมาทดลองจนเกิดความชำนาญแต่พบข้อจำกัดในเรื่องขนาดของกระดาษอาร์ตมัน เทคนิคที่ทำการทดลองนี้จำเป็นต้องอาศัยพื้นที่ของรูปทรงที่จะรองรับ ยิ่งพื้นที่ของรูปทรงมีขนาดใหญ่เท่าไร เทคนิคที่สร้างขึ้นจะสามารถแสดงคุณลักษณะได้อย่างเต็มที่ เมื่อทราบถึงปัญหาแล้วจึงเริ่มมองหาวัสดุรองรับชนิดอื่น แผ่นกระดาษพลาสติกเป็นวัสดุสมัยใหม่ใช้ทดแทนวัสดุประเภทไม้ มีพื้นผิวสัมผัสที่เรียบลื่นเป็นมันคล้ายกับกระดาษอาร์ตมันแต่มีขนาดที่ใหญ่กว่า ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุรองรับจึงหมดไป อย่างไรก็ตามผลงานสร้างสรรค์ในระยะเริ่มต้นนี้ยังไม่มีโครงสร้างด้านเนื้อหาเข้ามาเป็นตัวกำหนดรูปทรง ทำให้มีความอิสระในสร้างสรรค์ พยายามวิเคราะห์ผลลัพธ์ทางเทคนิคเพื่อหาความเหมาะสมของแนวเรื่องที่จะนำมาใช้ งานระยะนี้เลือกใช้รูปทรงของรูปสักการะทางศาสนา เช่น เศียรพระพุทธรูป เศียรพระโพธิสัตว์มาใช้รองรับเทคนิค ผลลัพธ์ที่ได้มีความน่าพอใจในระดับหนึ่งแต่จุดมุ่งหมายในการแสดงออกยังคงคลุมเครือทางด้านแนวเรื่องที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 14 ผลงานระยะเริ่มต้น

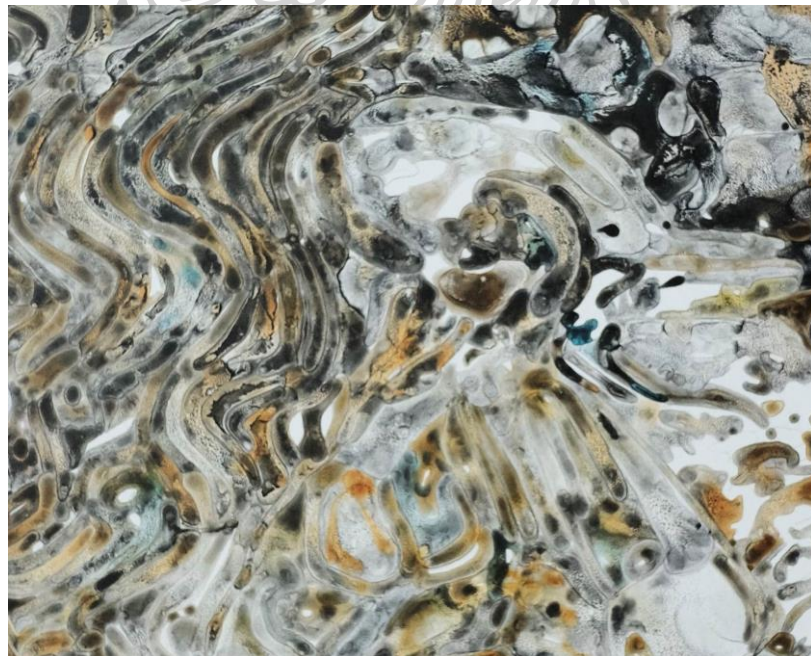

ภาพที่ 15 ผลงานระยะเริ่มต้น

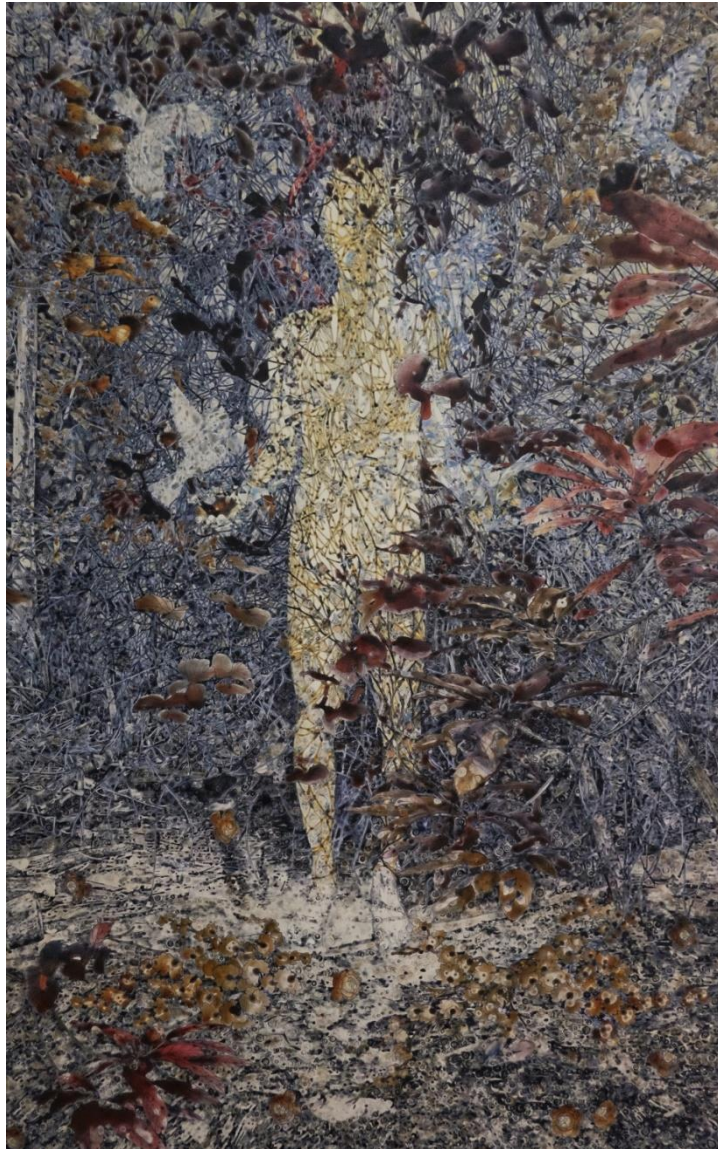
ภาพที่ 16 ผลงานระยะเริ่มต้น

ภาพที่ 17 รายละเอียดผลงานระยะเริ่มต้น

การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากการศึกษา ค้นคว้า ทดลองและพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกอย่างจริงจัง ทั้งด้านเทคนิคและเนื้อหาในการแสดงออก จึงได้เริ่มกำหนดแนวเรื่องที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน ผลงานในระยะก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 แสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งในระบบระเบียบวิถีธรรมชาติ เมื่อเป็นส่วนหนึ่งในวิถีดังกล่าวมนุษย์ย่อมหนีไม่พ้นกฎเกณฑ์ธรรมชาติเช่น การเกิด ความเป็นไป และการดับสูญ งานชิ้นนี้้นำความคิดดังกล่าวมาสร้างสรรค์ประกอบสร้างรูปทรงต่าง ๆ ด้วยเทคนิคที่คิดค้นขึ้นทั่วทั้งภาพ ทดลองการวางโครงสร้างของภาพในลักษณะแบบโมโนโครม ผลลัพธ์ที่ได้มีความน่าพอใจ เทคนิคที่ใช้สามารถสร้างแรงดึงดูดทางสายตาได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามเมื่อนำผลงานเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ วิจัย ผ่านการอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อขอรับคำปรึกษากลับพบว่า ไม่สามารถอธิบายเชื่อมโยงความรู้สึกที่เกิดจากเทคนิคกับแนวเรื่องที่ใช้ในการสร้างสรรค์ได้ จำเป็นต้องนำคำวิจารณ์กลับมาศึกษาเพื่อพัฒนาผลงานต่อไป ผลงานในระยะก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ผลงานชิ้นนี้ใช้แนวเรื่องของนารีผลมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออกทางเทคนิค เหตุผลที่เลือกสัญลักษณ์ดังกล่าวมาใช้ด้วยเหตุผลที่ว่า หากความพิเศษของเทคนิคที่สร้างสรรค์ขึ้นสามารถสร้างแรงดึงดูดและความพิเศษอันเกิดจากลักษณะของสีสันที่มีความเลื่อมพราย ระยิบระยับ ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอุดมคติและสามารถสร้างปฏิกริยาทางสายตาได้มากกว่าปกติแล้ว การประกอบสร้างสัญลักษณ์อย่างนารีผลซึ่งเปรียบได้กับสิ่งที่เรียกว่า วัตถุทามเทคนิคดังกล่าวน่าจะช่วยส่งเสริมให้การแสดงออกทางสัญลักษณ์นี้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการสร้างสรรค์ได้ ผลงานในระยะก่อนวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ชิ้นหลังนี้ ก่อให้เกิดความชัดเจนในแนวเรื่องมากขึ้น จนอาจกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ คือการสร้างสรรค์ผลงานที่มีจุดมุ่งหมายการแสดงออกทางความคิด อารมณ์ความรู้สึกผ่านสัญลักษณ์เชิงคติธรรม (นารีผล)

ภาพที่ 18 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน มนุษย์และธรรมชาติ
ขนาดผลงาน 120 x 150 ซม.
เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษ
ปีที่สร้าง 2562

ภาพที่ 19 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน ความรักในโลกอูมคติ
ขนาดผลงาน 120 x150 ซม.
เทคนิค สีอะครีลิคบนกระดาษ
สร้างปี 2562

ภาพที่ 20 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน ความรักในหิมพานต์
ขนาดผลงาน 90 x 120 ซม.
เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษ
สร้างปี 2562

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ ได้รวบรวมความคิด เทคนิควิธีการและความพอดีของทัศนธาตุ มาแสดงออกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายจนเกิดความชัดเจนในการแสดงออก จุดมุ่งหมายที่ว่าเป็นคือการนำสัญลักษณ์เชิงคติธรรมในคติไตรภูมิอย่างนาฬิกาจากรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยประเพณีมาพัฒนาขึ้นใหม่ด้วยวิธีการประกอบสร้างสัญลักษณ์จากเทคนิคที่คิดค้นขึ้น สร้างความพิเศษอันเกิดจากสีสันความเลื่อมพราย ระเบียบระยิบของพื้นผิวรูปทรง การใช้สีเส้นที่สดใส การตัดกันของคู่สี ช่วยสร้างบรรยากาศที่มั่งคั่งมีสิ่งมีชีวิตมีความเป็นอุดมคติทางความรู้สึก ขณะเดียวกันเทคนิคดังกล่าวยังทำให้การแสดงออกทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึกในตัวสัญลักษณ์มีมากขึ้นกว่ารูปแบบงานจิตรกรรมไทยดั้งเดิม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

เลือกวางองค์ประกอบของต้นนารีผลไว้บริเวณกึ่งกลางภาพ แสดงภาพเหตุการณ์ของเหล่านักสิทธิ์ วิทยากร กำลังเข้าแย่งชิงนารีผล ด้านล่างของภาพใช้รูปทรงที่ค่อนข้างอิสระ ผสมผสานระหว่างรูปทรงธรรมชาติกับรูปทรงนามธรรม มีสัตว์หิมพานต์อาศัยอยู่โดยทั่วไป การประกอบสร้างรูปทรงด้วยเทคนิคมีความลงตัวในระดับหนึ่ง

ปัญหาอยู่ที่ตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลไม่สามารถสร้างจุดเด่นได้อย่างที่ควรจะเป็น ขาดเอกลักษณ์เพราะยึดติดกับรูปทรงของต้นไม้ในแบบงานจิตรกรรมไทยประเพณีมากเกินไปทำให้ดูเหมือนว่าผลงานชิ้นนี้มีลักษณะของภาพเล่าเรื่อง การระบายสีในส่วนภาพตัวละครอย่าง นารีผล และนักสิทธิ์ วิทยากร ยังไม่ลงตัวเท่าที่ควร ภาพรวมของงานชิ้นนี้มีความน่าพอใจในระดับหนึ่ง สามารถมองเห็นปัญหาเพื่อนำไปแก้ไขในผลงานชิ้นต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ภาพรวมมีความคล้ายคลึงกับผลงานชิ้นที่ 1 ทั้งในเรื่องขององค์ประกอบ โครงสร้าง มีรายละเอียดเล็กน้อยที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ เลือกใช้การระบายสีรูปทรงของตัวละครต่าง ๆ ในภาพด้วยกลุ่มสีต่าง ๆ ในลักษณะของการผสมสีขุ่นที่ยังเปียกชื้น เมื่อแห้งแล้วจึงตัดเส้นรายละเอียดด้วยสีขาว พบว่าลักษณะดังกล่าวสามารถแสดงออกถึงภาวะทางอารมณ์ของตัวละครได้ดีกว่าการระบายสีในงานชิ้นที่ 1 นอกจากนี้การเลือกระบายสีในลักษณะสีโปร่งแสงบริเวณระยะหลังของภาพ ทำให้ดูมีมวลของอากาศภายในภาพมากขึ้น

ต้นนารีผลยังคงเป็นปัญหาของงานชิ้นนี้ ขาดเอกลักษณ์และยึดติดกับรูปทรงในงานแบบประเพณีมากเกินไป ไม่สามารถแสดงภาวะทางอารมณ์ของตัวสัญลักษณ์ได้มากเท่าที่ควร เป็นโจทย์ที่ต้องขบคิดและหาวิธีการที่จะทำให้ตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลสามารถแสดงเอกลักษณ์และภาวะทางความคิด อารมณ์ความรู้สึกตามจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลเป็นพิเศษ สังเกตได้จากขนาดของตัวรูปทรงนั้นครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งภาพ ต้นนารีผลในงานชิ้นที่ 3 นี้ ข้าพเจ้าตั้งใจผสมผสานรูปทรงของดอกไม้ ใบไม้ หลากหลายชนิด ไว้ในต้นเดียวกัน อาจดูผิดแปลกไปจากความเป็นจริงตามธรรมชาติ แต่ขอบเขตของความเป็นอุดมคติทางด้านเรื่องราวของต้นไม้ชนิดนี้ สามารถตีความได้ตามแต่ประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ เปิดพื้นที่ให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์รูปทรงต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ รูปทรงของตัวละครต่าง ๆ มีเทคนิคการระบายสีที่ใช้วิธีการจากงานชิ้นที่ 1 และ 2 ได้ค่อนข้างพอดี

ปัญหาของงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้คือขาดความสมบูรณ์ในเรื่องของค่าน้ำหนักภายในภาพ เมื่อมองดูค่าน้ำหนักบริเวณตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผลจะเห็นว่าผลงานยังขาดค่าน้ำหนักที่สว่างที่สุด ทำให้ค่าน้ำหนักบริเวณรูปทรงของตัวสัญลักษณ์มีความราบเรียบขาดจังหวะการตัดกันของค่าน้ำหนัก สว่างและค่าน้ำหนักเข้ม จนทำให้การแสดงออกทางด้านสภาวะอารมณ์ของตัวสัญลักษณ์ลดน้อยลงไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 ข้าพเจ้าได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไข ทำให้มีความระมัดระวังมากขึ้นในเรื่องของการวางค่าน้ำหนัก บริเวณตัวสัญลักษณ์อย่างต้นนารีผล ทำให้ภาพรวมของงานชิ้นนี้เกิดความสมบูรณ์และสามารถ แสดงสภาวะอารมณ์ของตัวสัญลักษณ์ได้ดีขึ้นกว่าผลงานที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามปัญหาเชิงโครงสร้างของ รูปทรงหลักที่ยังดูแน่นจนเกินไปซึ่งเกิดจากการจัดการพื้นที่ว่างภายในรูปทรงของต้นนารีผลนั้น ยังไม่ลงตัวเท่าควรเป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าจะนำไปแก้ไขเพื่อพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป

ภาพที่ 21 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ 1
ขนาด 120 x 170 ซม.
เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก
ปีที่สร้าง 2564

ภาพที่ 22 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 23 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

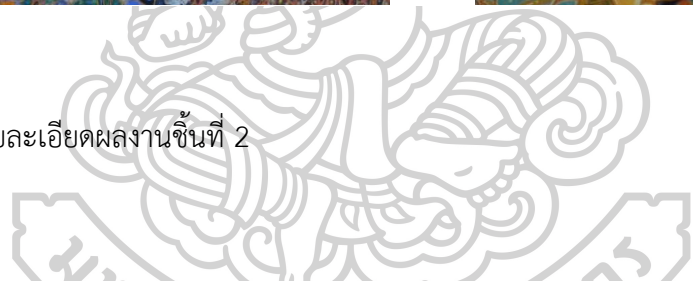

ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ 2
ขนาด 120 x 170 ซม.
เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก
ปีที่สร้าง 2564

ภาพที่ 25 รายละเอียดผลงานจีนที่ 2

ภาพที่ 26 รายละเอียดผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน นารีผล 1

ขนาด 140 x 188 ซม.

เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก

ปีที่สร้าง 2564

ภาพที่ 28 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่3

ภาพที่ 29 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 ชื่อผลงาน นารีผล 2

ขนาด 140 x 185 ซม.

เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก

ปีที่สร้าง 2564

ภาพที่ 31 รายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ภาพที่ 32 รายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ภาพที่ 33 การติดตั้งผลงาน

บทที่ 5

สรุปการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง สุขนาฏกรรมจากหิมพานต์ เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์ ที่มีแนวคิดมาจากสัญลักษณ์เชิงคติธรรมในไตรภูมิ ในขั้นต้นนั้นแม้จะเกิดจากความสนใจในตัวเทคนิคการแสดงออกเป็นสำคัญแต่เมื่อได้เข้าไปศึกษาถึงคติความเชื่อโบราณดังกล่าวทำให้ทราบถึงเรื่องราวและจุดมุ่งหมายที่มุ่งหวังให้ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญของจิตใจอันสัมพันธ์กับรูปกาย การประดับประดาและเท่าทันความรู้สึกภายในจากภาวะต่างๆที่เกิดขึ้นภายในจิตใจเมื่อถูกกระตุ้นเร้าจากปัจจัยภายนอก สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิตของผู้คนในยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เรื่องนารีผลเป็นโครงสร้างด้านความคิด ผสมผสานรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีกับจินตนาการส่วนตัว แสดงออกถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึกผ่านสัญลักษณ์จากคติความเชื่อไตรภูมิด้วยเทคนิคการประกอบสร้างรูปทรงจนเกิดเอกลักษณ์และรูปแบบที่แตกต่างไปงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณี แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณค่าและความหมายเดิม

การศึกษาระดับมหาบัณฑิตทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้และความเข้าใจถึงวิธีบรรลุมวลสุคติในกระบวนการสร้างสรรค์จากคำแนะนำของคณาจารย์ ผ่านวิธีการทำงานที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอน รู้จักวิธีการประมวลสรุปความคิดของสิ่งที่จะแสดงออกแล้วหาวิธีการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสร้างสรรค์ เกิดกำลังใจและความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านวิธีการในแบบศิลปะร่วมสมัย

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร, **สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับไตรภูมิ เล่ม ๑-๒**, กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2542.
- ชลูด นิ่มเสมอ, **องค์ประกอบศิลป์**, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- ชูศักดิ์ ศรีขวัญ, **ภาพผลงานของ ชูศักดิ์ ศรีขวัญ**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://web.facebook.com/photo.php?fbid=4768298676535243&set=pb.100000654722198.-2207520000..&type=3>
- วิัญญา ดวงรัตน์, **คติไตรภูมิในจิตรกรรมร่วมสมัย**, กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2559.
- สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, **ภาพ นารีผลในลักษณะฮูปแต้ม**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://cac.kku.ac.th/esanart/19%20Province/Khon%20Kaen/SanaunWaree/KK%20SanaunWaree.html>
- ArtBangkok.com, **ภาพผลงานของ สิโรจน์ พวงบุบผา**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <http://www.artbangkok.com/?p=34743>
- Éva BŐsze, **ภาพ แผลง**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/596867756869939390/>
- Hoover, Karen, **ภาพ Little Andrena Bee Sleeping in Buttercup Flower**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/833447474780594459/>
- India, Exotic, **ภาพ Cyan-Blue Carpet from Kashmir with Knotted Tree of Life**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/985231155694321/>
- Jude, James, **ภาพ a Zand Polychrome Lacquer Papier-MÂché Rectangular Mirror Case**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/4644405853714669/>
- Stopka, Natalie, **ภาพ ต้นไม้**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/561824122272784899/>
- Valle, Patricia, **ภาพ Gnarled Goddess**, เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/29484572549059723/>

ภาคผนวก

รายละเอียดผลงานการสร้างสรรค์

ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์

1. ผลงานระยะแรกของการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1
ขนาด 120 x 150 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2562
2. ผลงานระยะแรกของการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2
ขนาด 120 x 150 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2562
3. ผลงานระยะแรกของการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 3
ขนาด 90 x 120 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2562

ผลงานวิทยานิพนธ์

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1
ขนาด 120 x 170 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2564
2. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2
ขนาด 120 x 170 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2564
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3
ขนาด 140 x 188 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2564
4. ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4
ขนาด 140 x 185 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษพลาสติก ปีที่สร้าง 2564

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุรพันธ์ ขวัญแสนสุข
วัน เดือน ปี เกิด	24 กุมภาพันธ์ 2532
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 ศิลปบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) ภาควิชาศิลปะไทย สาขาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2564 ศิลปมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต คณะจิตรกรรม ประติมากรรมลวดลายพิมพ์ สาขาทัศนศิลป์ภาควิชาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	32 ม.1 ต.วัดละมุด อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2557 ร่วมแสดงจิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 36 พ.ศ. 2558 ร่วมแสดงงานศิลปกรรมกรุงไทยครั้งที่ 2 พ.ศ. 2559 ร่วมแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62 พ.ศ. 2562 นิทรรศการศิลปนิพนธ์ อีหยัง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563 นิทรรศการศิลปนิพนธ์ อีหยัง ครั้งที่ 2
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2561 รางวัลชนะเลิศศิลปกรรมโล่ศิลป์ ประเภทจิตรกรรม ครั้งที่ 1 รางวัลสนับสนุนพิเศษ Nan Mee fine arts award ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2562 รางวัลดีเด่น Nan Mee fine arts award ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2563 รางวัลพิเศษ Nan Mee fine arts award ครั้งที่ 15